

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2022/1032**z 29. júna 2022,****ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokiaľ ide o uskladňovanie plynu****(Text s významom pre EHP)**

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽²⁾,

keďže:

- (1) Hoci v minulosti došlo k prerušeniam dodávok plynu, existujú viaceré faktory, ktoré odlišujú situáciu v roku 2022 od predchádzajúcich kríz v oblasti bezpečnosti dodávok plynu. Stupňovanie ruskej vojenskej agresie proti Ukrajine od februára 2022 viedlo k bezprecedentnému zvýšeniu cien. Tieto zvýšenia cien pravdepodobne zásadne zmenia motiváciu plniť podzemné zásobníky plynu v Únii. V súčasnej geopolitickej situácii nemožno vylúčiť ďalšie prerušenie dodávok plynu. Takéto prerušenia dodávok by mohli vážne poškodiť občanov i hospodárstvo Únie, pretože Únia je stále do značnej miery závislá od externých dodávok plynu, ktoré môžu byť zasiahnuté konfliktom.
- (2) Povaha a dôsledky týchto nedávnych udalostí sú rozsiahle a zasahujú celú Úniu, preto si vyžadujú komplexnú reakciu Únie. Uvedená reakcia by mala prednostne zahŕňať opatrenia, ktoré môžu posilniť bezpečnosť dodávok plynu na úrovni Únie, najmä pokiaľ ide o dodávky plynu chráneným odberateľom. Úspory energie a energetická efektívnosť prispievajú zásadným spôsobom k dosahovaniu uvedeného cieľa. Je preto nevyhnutné, aby Únia konala koordinovane s cieľom zabrániť potenciálnym rizikám vyplývajúcim z možných prerušení dodávok plynu, a to bez toho, aby bolo dotknuté právo členských štátov vybrať si medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecná štruktúra ich zásobovania energiou v súlade s článkom 194 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).
- (3) Podzemné zásobníky plynu prispievajú k bezpečnosti dodávok plynu a riadne naplnené podzemné zásobníky plynu vedú k bezpečnosti dodávok plynu tým, že v časoch veľkého dopytu alebo prerušenia dodávok poskytnú podzemné zásobníky plynu dodatočné dodávky. Keďže k prerušeniam dodávok plynu z plynovodov môže dôjsť kedykoľvek, mali by sa zaviesť opatrenia týkajúce sa úrovne naplnenia podzemných zásobníkov plynu Únie s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok plynu na zimu 2022 - 2023.
- (4) Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 ⁽³⁾ sa zaviedol mechanizmus solidarity ako nástroj na zmierňovanie účinkov závažného stavu núdze v rámci Únie, v prípade ktorého sú v nejakom členskom štáte ohrozené dodávky plynu odberateľom chránených solidaritou ako základná bezpečnostná potreba a nevyhnutná priorita. V prípade stavu núdze v Únii sa okamžitou reakciou zabezpečí, aby členské štáty boli schopné poskytnúť odberateľom zvýšenú ochranu.

⁽¹⁾ Stanovisko z 18. mája 2022 (zatiaľ neuvyverejnené v úradnom vestníku).

⁽²⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 23. júna 2022 (zatiaľ neuvyverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 28. júna 2022.

⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1).

- (5) Vplyv ruskej vojenskej agresie proti Ukrajine však ukázal, že existujúce pravidlá bezpečnosti dodávok nie sú prispôbené náhlým veľkým zmenám v geopolitickej situácii, v ktorej nedostatok dodávok a vysoké ceny môžu byť dôsledkom nielen zlyhania infraštruktúry alebo extrémnych poveternostných podmienok, ale aj úmyselných vážnych udalostí a dlhšie trvajúcich alebo náhlych prerušení dodávok. Preto je potrebné riešiť náhle mimoriadne zvýšené riziká vyplývajúce zo súčasných zmien geopolitickej situácie vrátane diverzifikácie energetických zdrojov Únie.
- (6) Na základe analýzy Komisie týkajúcej sa okrem iného primeranosti opatrení na zabezpečenie dodávok plynu a celouhnej posilnenej analýzy pripravenosti na riziká, ktorú vo februári 2022 vykonali Komisia a Koordinačná skupina pre plyn (ďalej len „GCG“) zriadená nariadením (EÚ) 2017/1938, by každý členský štát v zásade mal zabezpečiť, aby podzemné zásobníky plynu, ktoré sa nachádzajú na jeho území a sú priamo prepojené s trhovou oblasťou daného členského štátu, boli do 1. novembra každého roku naplnené aspoň na 90 % svojej kapacity na úrovni členského štátu štátov (cieľ naplnenia), s viacerými priebežnými cieľmi pre každý členský štát na máj, júl, september a február (trajektória plnenia) nasledujúceho roka. Niektoré členské štáty, ktoré disponujú značnou uskladňovacou kapacitou podzemných zásobníkov, by boli neúmerne ovplyvnené povinnosťou splniť cieľ naplnenia podzemných zásobníkov plynu na ich území. S cieľom zohľadniť uvedenú situáciu by sa povinnosť naplniť ich podzemné zásobníky plynu mala znížiť na 35 % ich priemernej ročnej spotreby plynu za posledných päť rokov. Tým by nebola dotknutá povinnosť ostatných členských štátov prispievať k naplneniu príslušných podzemných zásobníkov plynu. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť za určitých podmienok o čiastočnom splnení cieľa naplnenia započítaním zásob skvapalneného zemného plynu (ďalej len „LNG“) uskladnených v zariadeniach LNG. Ciele naplnenia sú nevyhnutné na zabezpečenie primeranej ochrany spotrebiteľov v Únii pred nedostatočnými dodávkami. Na rok 2022 by sa mal uplatniť nižší cieľ naplnenia na úrovni 80 % a nižší počet priebežných cieľov, pričom sa zohľadní, že toto nariadenie má nadobudnúť účinnosť až po začiatku vŕačnej sezóny, a že členské štáty budú mať obmedzený čas na jeho vykonanie.
- (7) Členské štáty by sa pri naplňaní svojich zásobníkov mali zamerať na diverzifikáciu svojich dodávateľov plynu s cieľom znížiť svoju závislosť, ak táto závislosť môže ohroziť bezpečnosť dodávok energie alebo základné bezpečnostné záujmy Únie alebo členských štátov.
- (8) Každý rok od roku 2023 by sa mali zásoby plynu osobitne monitorovať počnúc februárom, aby sa zabránilo náhlemu vyčadeniu plynu z podzemných zásobníkov plynu uprostred zimy, čo by mohlo spôsobiť problémy s bezpečnosťou dodávok pred koncom zimy. Trajektórie plnenia by mali umožňovať nepretržité monitorovanie počas celej vŕačnej sezóny.
- (9) Každý členský štát s podzemnými zásobníkmi plynu by mal od roku 2023 predkladať Komisii návrh trajektórie plnenia takýchto zásobníkov na svojom území a priamo prepojených s jeho trhovou oblasťou v súhrnnej forme. Komisia by po zohľadnení posúdenia GCG mala prijať rozhodnutie o stanovení trajektórií plnenia pre každý členský štát takým spôsobom, aby sa neprimerane nenarúšalo konkurenčné postavenie podzemných zásobníkov plynu v danom členskom štáte v porovnaní s takými zásobníkmi nachádzajúcimi sa v susedných členských štátoch.
- (10) S cieľom stanoviť trajektóriu plnenia pre každý členský štát s podzemnými zásobníkmi plynu od roku 2023 na základe návrhu trajektórie plnenia predloženej každým takýmto členským štátom, by sa na Komisiu mali preniesť vykonávacie právomoci. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 (*).
- (11) Trajektória plnenia pre každý členský štát s podzemnými zásobníkmi plynu by mala zahŕňať viaceré priebežné ciele a mala by vychádzať z priemernej miery naplnenia pre daný členský štát počas piatich predchádzajúcich rokov. V prípade členských štátov, ktorých cieľ naplnenia sa zníži na 35 % ich priemernej ročnej spotreby plynu, by sa priebežné ciele trajektórie plnenia mali primerane znížiť.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (12) Ak členský štát nemôže včas splniť cieľ naplnenia z dôvodu technických problémov, ako sú problémy súvisiace s plynovodmi zásobujúcimi podzemné zásobníky plynu alebo so zariadeniami na vtláčanie, malo by sa členskému štátu umožniť splniť cieľ naplnenia neskôr. Cieľ naplnenia by však mal byť splnený čo najskôr, najneskôr však do 1. decembra príslušného roka, aby sa zaistila bezpečnosť dodávok plynu v zimnom období.
- (13) Je možné, že členský štát nemusí byť schopný splniť cieľ naplnenia alebo priebežný cieľ v prípade stavu núdze na regionálnej úrovni alebo stavu núdze v Únii, ako sú prípady nepostačujúcich dodávok plynu ako sa uvádza v článku 11 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2017/1938, ktorý Komisia v zmysle uvedeného nariadenia vyhlásila na žiadosť jedného prípadne viacerých členských štátov, ktoré vyhlásili vnútroštátny stav núdze v zmysle uvedeného nariadenia. Ciele naplnenia vrátane cieľov v oblasti rozdelenia zariadenia by preto nemali platiť, ak Komisia vyhlásila stav núdze na regionálnej úrovni alebo stav núdze v Únii podľa článku 12 uvedeného nariadenia, a to počas trvania takéhoto stavu.
- (14) S cieľom zabezpečiť, aby nebolo odchylenie od trajektórií plnenia by mali príslušné orgány nepretržite monitorovať úrovne naplnenia podzemných zásobníkov plynu. Trajektórie plnenia by mali podliehať rozpätiu piatich percentuálnych bodov. Ak je úroveň naplnenia v členskom štáte o viac ako päť percentuálnych bodov nižšia ako úroveň jeho trajektórie plnenia, príslušný orgán by mal bezodkladne prijať účinné opatrenia na jej zvýšenie. Členské štáty by o takýchto opatreniach mali informovať Komisiu a GCG.
- (15) Akékoľvek podstatné a trvalé odchylenie sa od trajektórie plnenia zo strany členského štátu môže ohroziť dosiahnutie primeraných úrovní naplnenia a cieľ naplnenia, ktoré sú potrebné na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu v Únii v duchu solidarity. V prípade takejto podstatnej a trvalej odchýlky od trajektórie plnenia alebo odchýlky od cieľa naplnenia by Komisia mala byť splnomocnená prijať účinné opatrenia, aby zabránila problémom s bezpečnosťou dodávok plynu vyplývajúcim z nenaplnených zásobníkov. Pri rozhodovaní o takýchto účinných opatreniach by Komisia mala zohľadniť osobitnú situáciu dotknutého členského štátu, ako napríklad veľkosť podzemných zásobníkov plynu vo vzťahu k domácej spotrebe plynu alebo význam daných podzemných zásobníkov plynu pre bezpečnosť dodávok plynu v regióne a akékoľvek existujúce zariadenie LNG. Keďže toto nariadenie má nadobudnúť účinnosť až po začiatku vŕtlačnej sezóny v roku 2022, vo všetkých opatreniach, ktoré Komisia prijme na riešenie odchýlok od trajektórie plnenia na rok 2022, by sa mala zohľadniť skutočnosť, že na vykonanie tohto nariadenia na vnútroštátnej úrovni je menej času. Komisia by mala zabezpečiť, aby opatrenia neprekračovali rámec toho, čo je potrebné na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu, a neznamenala pre členské štáty, účastníkov trhu s plynom, prevádzkovateľov zásobníkov alebo spotrebiteľov neprimerané zariadenie.
- (16) Členské štáty by mali prijať všetky potrebné opatrenia, aby zabezpečili splnenie cieľov naplnenia. Pri plnení cieľov naplnenia by sa mali zamerať na využívanie trhových opatrení ako prvej možnosti, aby sa zabránilo zbytočným narušeniam trhu. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť sa pre stanovenie vyššieho cieľa naplnenia, aby sa Únia mohla usilovať o kolektívne naplnenie 85 % kapacity podzemných zásobníkov plynu v Únii na rok 2022. Keďže v mnohých členských štátoch sú na podporu naplnenia zásobníkov už zavedené rôzne regulačné režimy, na splnenie trajektórií plnenia alebo cieľa naplnenia by sa nemal uložiť žiadny konkrétny nástroj. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodnúť, ktorý nástroj je najvhodnejší pre ich vnútroštátny systém za predpokladu, že budú splnené príslušné podmienky. Členské štáty alebo príslušné regulačné orgány by preto mali mať možnosť určiť, ktorí účastníci trhu sú povinní zabezpečiť naplnenie podzemných zásobníkov plynu. Mali by mať taktiež možnosť rozhodnúť, či regulačné prostriedky, ktoré pripúšťajú platné trhové pravidlá Únie, ako napríklad opatrenia, ktorými sa držiteľom kapacity uloží povinnosť uvoľniť nevyužitú kapacitu, postačujú na splnenie cieľov naplnenia, alebo či sú potrebné finančné stimuly alebo tarifné zľavy za uskladňovanie. Ak členský štát uloží dodávateľom plynu, ktorí dodávajú plyn chráneným odberateľom na jeho území, povinnosť uskladňovať plyn v podzemných zásobníkoch plynu, množstvo uskladneného plynu by sa malo určiť na základe množstva zemného plynu dodávaného týmto chráneným odberateľom. Členské štáty by sa mali navzájom koordinovať a používať nástroje, ako sú platformy na nákup LNG, s cieľom maximalizovať využívanie LNG na naplňovanie zásobníkov. Okrem toho by členské štáty mali obmedziť infraštruktúrne a regulačné prekážky kombinovaného využívania LNG na naplňovanie zásobníkov.
- (17) V oznámení Komisie z 8. marca 2022 s názvom „REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu“ sa objasnilo, že právo Únie umožňuje členským štátom na účely zaistenia naplnenia zásobníkov poskytovať pomoc dodávateľom plynu podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ, napríklad vo forme záruk (dvojsmerné rozdielové zmluvy).

- (18) Každé opatrenie prijaté členskými štátmi na zaistenie naplnenia podzemných zásobníkov plynu vrátane podmienok, ktoré sa majú uložiť v súvislosti s naplnením na základe rozdelenia zaťaženia, a podmienok, ktoré sa majú uložiť na ťažbu plynu z podzemných zásobníkov plynu, by malo byť nevyhnutné, presne vymedzené, transparentné, primerané, nediskriminačné a overiteľné, a nemalo by neprimerane narušovať hospodársku súťaž alebo riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom, ani ohrozovať bezpečnosť dodávok plynu iných členských štátov ani Únie. Takéto opatrenia by predovšetkým nemali viesť k posilneniu dominantného postavenia alebo neočakávaným príjmom pre podniky, ktoré kontrolujú podzemné zásobníky plynu alebo ktoré si zarezervovali, ale nevyužili uskladňovaciu kapacitu.
- (19) Efektívne využívanie existujúcej infraštruktúry vrátane cezhraničných prepravných kapacít, podzemných zásobníkov plynu a zariadení LNG je dôležitým faktorom pri zaisťovaní bezpečnosti dodávok plynu v duchu solidarity. Otvorené hranice trhu s energiou sú kľúčové pre bezpečnosť dodávok plynu, a to aj v časoch prerušenia dodávok plynu na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni alebo úrovni Únie. Opatrenia prijaté na zaistenie naplnenia podzemných zásobníkov plynu by preto nemali blokovať alebo obmedzovať cezhraničné kapacity pridelené v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2017/459 ^(⁶). Okrem toho by členské štáty mali zabezpečiť, aby uskladňovacia kapacita zostala k dispozícii, a to aj pre susedné členské štáty a v prípade vyhlásenia stavu núdze ako sa uvádza v článku 11 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2017/1938.
- (20) Povinnosť uskladňovania bude pravdepodobne predstavovať finančnú záťaž pre príslušných účastníkov trhu v tých členských štátoch, ktoré majú príslušné podzemné zásobníky plynu na svojom území, zatiaľ čo zámerom zvýšenia úrovne bezpečnosti dodávok plynu je to, aby z neho ťažili všetky členské štáty vrátane tých, ktoré podzemné zásobníky plynu nemajú. Aby sa rozdelilo zaťaženie spočívajúce v zabezpečení dostatočného naplnenia podzemných zásobníkov plynu v Únii v záujme zaistenia bezpečnosti dodávok plynu, členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu by mali v duchu solidarity využívať podzemné zásobníky plynu v iných členských štátoch. V prípade, že členský štát nemá existujúce prepojenie s inými členskými štátmi alebo ak obmedzená cezhraničná prepravná kapacita členského štátu alebo iné technické dôvody znemožňujú využívanie podzemných zásobníkov plynu v iných členských štátoch, táto povinnosť by sa mala zodpovedajúcim spôsobom obmedziť.
- (21) Členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu by mali zabezpečiť, aby účastníci trhu v takom členskom štáte mali uzavreté dohody v členských štátoch, ktoré takéto zásobníky majú, v ktorých sa stanoví do 1. novembra využívanie objemov zásobníkov zodpovedajúcich aspoň 15 % ich priemernej ročnej spotreby plynu za predchádzajúcich päť rokov. Členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu by však mali byť schopné vytvoriť si aj alternatívny mechanizmus rozdelenia zaťaženia s jedným alebo viacerými členskými štátmi, ktoré majú podzemné zásobníky plynu. Ak sú splnené určité podmienky, pri zvažovaní mechanizmu rozdelenia zaťaženia by sa mali zohľadniť aj iné existujúce rovnocenné opatrenia na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu, ako je napríklad rovnocenná povinnosť týkajúca sa iných palív než zemný plyn vrátane ropy. Členské štáty by mali takéto alternatívne mechanizmy rozdelenia zaťaženia oznámiť Komisii a preukázať technické obmedzenia, a rovnocennosť prijatých opatrení.
- (22) Opatrenia, ktorými sa zaťaženie týkajúce sa povinnosti podzemného uskladňovania rozdelí medzi členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu a členské štáty s podzemnými zásobníkmi plynu, môžu mať na druhej strane finančný vplyv na príslušných účastníkov trhu. Členským štátom bez podzemných zásobníkov plynu by preto malo byť umožnené, aby účastníkom trhu poskytli finančné stimuly alebo náhradu za výpadky príjmov alebo za náklady vzniknuté v dôsledku povinností, ktoré im boli uložené a ktoré nemožno pokryť príjmami. Ak sú takéto opatrenia financované prostredníctvom poplatku, daný poplatok by sa nemal uplatňovať na cezhraničné prepojovacie body.
- (23) Účinné monitorovanie a podávanie správ je nevyhnutné na posúdenie povahy a rozsahu rizík súvisiacich s bezpečnosťou dodávok plynu, ako aj na výber vhodných opatrení na odvrátenie takýchto rizík. Prevádzkovatelia podzemných zásobníkov plynu by mali počas vŕtacej sezóny každý mesiac oznamovať úrovne naplnenia príslušným orgánom. Vlastníci a prevádzkovatelia podzemných zásobníkov plynu sa nabádajú, aby do centrálnej vykazovacej platformy pravidelne zadávali informácie o kapacite a úrovni naplnenia každého podzemného zásobníka plynu.

⁽⁶⁾ Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/459 zo 16. marca 2017, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o mechanizmoch pridelovania kapacity v plynárenských prepravných sieťach a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 984/2013 (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2017, s. 1).

- (24) Príslušné orgány zohrávajú významnú úlohu pri monitorovaní bezpečnosti dodávok plynu, a zabezpečovaní rovnováhy medzi bezpečnosťou dodávok plynu a nákladmi pre spotrebiteľov vyplývajúcich z opatrení. Príslušný orgán každého členského štátu alebo iný subjekt určený členským štátom by mali monitorovať úrovne naplnenia podzemných zásobníkov plynu na ich území a oznámiť výsledky Komisii. Komisia by mala mať možnosť v náležitých prípadoch vyzvať Agentúru Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER), aby jej pri monitorovaní pomohla.
- (25) Je zásadné, aby sa v posúdení rizika vykonanom podľa článku 7 nariadenia (EÚ) 2017/1938 zohľadnili všetky riziká, ktoré by mohli mať vážny vplyv na bezpečnosť dodávok plynu. Na tento účel by sa v prístupe založenom na riziku pri posudzovaní bezpečnosti dodávok plynu a zavádzaní preventívnych a zmiernujúcich opatrení mali zohľadniť aj scenáre úplného prerušenia dodávok z jedného zdroja. S cieľom zabezpečiť maximálnu pripravenosť v snahe zabrániť prerušeniu dodávok plynu a zmierniť účinky takéhoto prerušenia by sa spoločné posúdenie rizika a vnútroštátne posúdenia rizika mali vykonať s prihliadnutím na takéto scenáre. To by umožnilo koordináciu opatrení na zmiernenie účinkov stavu núdze a optimalizáciu zdrojov s cieľom zaručiť nepretržitú dodávku v prípade úplného prerušenia dodávok.
- (26) Mala by sa posilniť úloha GCG, ktorá by mala mať výslovný mandát monitorovať výkonnosť členských štátov a vypracovať najlepšie postupy v oblasti bezpečnosti dodávok plynu. Komisia by preto pravidelne mala podávať správy GCG a GCG by mala Komisii pomáhať pri monitorovaní cieľov naplnenia a pri zabezpečovaní toho, aby boli splnené.
- (27) GCG pôsobí ako kľúčový poradca Komisie na uľahčenie koordinácie opatrení v oblasti bezpečnosti dodávok a pomáha Komisii kedykoľvek a osobitne počas kríz. Keďže je to potrebné z hľadiska zabezpečenia maximálnej pripravenosti a uľahčenia rýchlej výmeny informácií, Komisia v očakávaní novej krízy bezodkladne zvolá zasadnutie GCG v zložení pre krízové riadenie. GCG v zložení pre krízové riadenie by mala byť k dispozícii, aby Komisii pomáhala tak dlho, ako to je potrebné. Na tento účel by GCG mala udržiavať komunikačné kanály s členskými štátmi a všetkými príslušnými účastníkmi trhu z oblasti bezpečnosti dodávok plynu a zhromažďovať informácie, ktoré sú relevantné z hľadiska bezpečnosti dodávok plynu na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni a úrovni Únie.
- (28) Odvetvie zásobníkov má veľký význam pre Úniu, pre bezpečnosť jej dodávok energie a pre ďalšie základné bezpečnostné záujmy Únie. Na základe toho sú podzemné zásobníky plynu považované za kritickú infraštruktúru v zmysle smernice Rady 2008/114/ES⁽⁶⁾. Členské štáty sa nabadajú, aby opatrenia zavedené týmto nariadením zohľadnili vo svojich národných energetických a klimatických plánoch a v správach o pokroku prijatých podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999⁽⁷⁾.
- (29) V sieti systému zásobníkov sú potrebné dodatočné záruky, aby sa zabránilo ohrozeniam verejného poriadku a verejnej bezpečnosti v Únii alebo blahobytu občanov Únie. Členské štáty by mali zaistiť, aby každý prevádzkovateľ zásobníkov vrátane prevádzkovateľov zásobníkov kontrolovaných prevádzkovateľmi prepravných sietí bol certifikovaný vnútroštátnym regulačným orgánom alebo iným príslušným orgánom určeným členským štátom s cieľom zabezpečiť, aby bezpečnosť dodávok energie ani žiadny iný základný bezpečnostný záujem v Únii alebo ktoromkoľvek členskom štáte nebol ohrozený vplyvom na prevádzkovateľov zásobníkov. Na analýzu možných rizík v oblasti bezpečnosti dodávok energie je dôležitá koordinácia medzi členskými štátmi pri posudzovaní bezpečnosti dodávok. Toto posudzovanie by nemalo rozlišovať medzi účastníkmi trhu, ale malo by byť v plnom súlade so zásadami dobre fungujúceho vnútorného trhu. S cieľom rýchlo zmierniť riziko vyplývajúce z nízkych úrovní naplnenia by táto certifikácia mala byť uprednostňovaná a v prípade väčších podzemných zásobníkov, ktorých úroveň naplnenia je v poslednom čase na trvalo nízkej úrovni, by sa mala vykonávať rýchlejšie, čím by sa malo zabezpečiť vylúčenie alebo podľa možnosti odstránenie prípadných problémov s bezpečnosťou dodávok plynu vyplývajúcich z kontroly nad takými veľkými zásobníkmi. Vzhľadom na to, že priemerná úroveň naplnenia všetkých podzemných zásobníkov v Únii je za posledných šesť rokov k 31. marcu 35 % ich maximálnej kapacity, prahová hodnota na vymedzenie nezvyčajne nízkej úrovne naplnenia v marci 2021 a marci 2022 by sa mala stanoviť na 30 %.

(6) Smernica Rady 2008/114/ES z 8. decembra 2008 o identifikácii a označení európskych kritických infraštruktúr a zhodnotení potreby zlepšiť ich ochranu (Ú. v. EÚ L 345, 23.12.2008, s. 75).

(7) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

- (30) Vnútroštátne regulačné orgány alebo iný príslušný orgán určený dotknutými členskými štátmi (ďalej v každom prípade len "certifikačný orgán") by mali certifikáciu zamietnuť, ak dospejú k záveru, že osoba, ktorá priamo alebo nepriamo kontroluje prevádzkovateľa zásobníka alebo uplatňuje akékoľvek právo vo vzťahu k tomuto prevádzkovateľovi, by mohla ohroziť bezpečnosť dodávok energie alebo akýkoľvek iný základný bezpečnostný záujem na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni alebo úrovni Únie. Pri vypracovaní tohto posúdenia by certifikačný orgán mal zohľadniť obchodné vzťahy, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť motiváciu a schopnosť prevádzkovateľa zásobníka naplniť podzemný zásobník plynu, ako aj medzinárodné záväzky Únie a akékoľvek iné konkrétne skutočnosti a okolnosti prípadu. S cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie certifikačných pravidiel v celej Únii, dodržiavanie medzinárodných záväzkov Únie, solidaritu a energetickú bezpečnosť v rámci Únie by certifikačný orgán mal pri prijímaní rozhodnutí o certifikácii v čo najväčšej miere zohľadniť stanovisko Komisie, a to v náležitých prípadoch aj formou revízie návrhu svojho rozhodnutia. Ak certifikačný orgán zamietne certifikáciu, mal by mať právomoc požadovať od akejkoľvek osoby, aby sa vzdala podielu alebo práva, ktoré má vo vzťahu k vlastníkovi zásobníka alebo prevádzkovateľovi zásobníka, a stanoviť v tomto ohľade príslušnú lehotu, nariadiť akékoľvek iné vhodné opatrenie na zabezpečenie toho, aby táto osoba nemala možnosť vykonávať žiadnu kontrolu alebo právo vo vzťahu k danému vlastníkovi zásobníka alebo prevádzkovateľovi zásobníka, a rozhodnúť o vhodných kompenzačných opatreniach. Akékoľvek opatrenie prijaté v rozhodnutí o certifikácii na riešenie rizík bezpečnosti dodávok plynu alebo iných základných bezpečnostných záujmov by malo byť nevyhnutné, presne vymedzené, transparentné, primerané a nediskriminačné.
- (31) Týmto nariadením sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“). Rešpektuje sa najmä právo nebyť zbavený svojho majetku, s výnimkou verejného záujmu, v prípadoch a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon, pričom musí byť včas vyplatená spravodlivá náhrada, ako sa stanovuje v článku 17 charty, ako aj právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom a na spravodlivý proces, ako je stanovené v článku 47 charty.
- (32) Pokiaľ by mali podniky nakupovať viac plynu, keď je cena plynu vysoká, mohlo by to ešte viac zvýšiť ceny. Regulačné orgány by preto mali mať možnosť uplatňovať zľavu až do výšky 100 % na vstupné a výstupné tarify za prepravnú a distribučnú kapacitu do a zo zásobníkov aj pre podzemné zásobníky plynu aj pre zariadenia LNG, čím sa uskladňovanie pre účastníkov trhu zatraktívni. Vnútroštátne regulačné orgány a orgány na ochranu hospodárskej súťaže sa takisto nabádajú, aby využili svoje právomoci na účinné vylúčenie neprimeraného zvyšovania taríf za uskladňovanie.
- (33) Vzhľadom na súčasné výnimočné okolnosti a neistotu súvisiacu s budúcimi zmenami geopolitickej situácie sa členské štáty vyzývajú, aby splnili ciele naplnenia čo najskôr.
- (34) Vzhľadom na bezprostredné ohrozenie bezpečnosti dodávok plynu spôsobené súčasnou vojenskou agresiou Ruska proti Ukrajine by toto nariadenie malo nadobudnúť účinnosť dňom, ktorý nasleduje po jeho uverejnení. Vzhľadom na výnimočnú povahu súčasných okolností by sa určité ustanovenia zavedené týmto nariadením mali uplatňovať len do 31. decembra 2025.
- (35) Toto nariadenie by sa malo bezodkladne začleniť do *acquis* Energetického spoločenstva v súlade so Zmluvou o Energetickom spoločenstve, ktorá bola podpísaná v Aténach 25. októbra 2005 a nadobudla platnosť 1. júla 2006.
- (36) Nariadenie (EÚ) 2017/1938 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009⁽⁸⁾ by sa preto mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny nariadenia (EÚ) 2017/1938

Nariadenie (EÚ) 2017/1938 sa mení takto:

1. V článku 2 sa dopĺňajú tieto body:

⁽⁸⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 z 13. júla 2009 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1775/2005 (Ú. v. EÚ L 211, 14.8.2009, s. 36).

- „27. „trajektória plnenia“ je viacero priebežných cieľov pre podzemné zásobníky plynu každého členského štátu uvedených v prílohe Ia na rok 2022 a na nasledujúce roky, stanovených v súlade s článkom 6a;
28. „cieľ naplnenia“ je záväzný cieľ pre úroveň naplnenia súhrnnej kapacity podzemných zásobníkov plynu;
29. „strategické zásoby“ je podzemné uskladňovanie alebo časť podzemného uskladňovania neskvapalneného zemného plynu, ktoré nakúpili, uskladňujú a s ktorými hospodária prevádzkovatelia prepravných sietí, subjekt určený členským štátom alebo podnik, a ktoré môžu byť uvoľnené len po predchádzajúcom oznámení alebo povolení orgánu verejnej moci a ktoré sa vo všeobecnosti uvoľňujú v prípade:
- významného nedostatku dodávok;
 - prerušenia dodávok alebo
 - vyhlásenia stavu núdze uvedeného v článku 11 ods. 1 písm. c);
30. „vyvažovacie zásoby“ je neskvapalnený zemný plyn, ktorý:
- nakúpili, s ktorým hospodária a ktorý uskladňujú v podzemí prevádzkovatelia prepravných sietí alebo subjekt určený členským štátom výlučne na účely vykonávania funkcií prevádzkovateľov prepravných sietí a na účely bezpečnosti dodávok plynu; a
 - distribuuje sa len ak je to potrebné na zachovanie prevádzky siete v rámci bezpečných a spoľahlivých podmienok v súlade s článkom 13 smernice 2009/73/ES a s článkami 8 a 9 nariadenia (EÚ) č. 312/2014;
31. „podzemný zásobník plynu“ je zásobník vymedzený v článku 2 bode 9 smernice 2009/73/ES, ktorý sa používa na uskladňovanie zemného plynu vrátane vyvažovacích zásob a je pripojený k prepravnej alebo distribučnej sieti, s výnimkou nadzemných guľových alebo potrubných zásobníkov.“

2. Vkladajú sa tieto články:

„Článok 6a

Ciele naplnenia a trajektórie plnenia

1. S výhradou odsekov 2 až 5 členské štáty musia spĺňať ciele naplnenia súhrnne pre kapacitu všetkých podzemných zásobníkov plynu nachádzajúcich sa na ich území a priamo prepojených s trhovou oblasťou na ich území a zásobníkov uvedených v prílohe Ib do 1. novembra každého roka:

- na rok 2022: 80 %;
- od roku 2023: 90 %.

Na účely splnenia tohto odseku členské štáty zohľadnia cieľ zaistiť bezpečnosť dodávok plynu v Únii v súlade s článkom 1.

2. Bez ohľadu na odsek 1 a bez toho, aby boli dotknuté povinnosti iných členských štátov naplňovať dotknuté podzemné zásobníky plynu, je cieľ naplnenia pre každý členský štát, v ktorom sa zásobníky nachádzajú, znížený na objem zodpovedajúci 35 % priemernej ročnej spotreby plynu za predchádzajúcich päť rokov pre daný členský štát.

3. Bez ohľadu na odsek 1 a bez toho, aby boli dotknuté povinnosti iných členských štátov naplňovať dotknuté podzemné zásobníky plynu, sa cieľ naplnenia pre každý členský štát, v ktorom sa podzemné zásobníky plynu nachádzajú, zníži o objem, ktorý bol dodaný do tretích krajín počas referenčného obdobia 2016 až 2021, ak priemerný dodaný objem predstavoval viac než 15 TWh ročne počas obdobia ťažby uskladneného plynu (október – apríl).

4. Na podzemné zásobníky plynu uvedené v prílohe Ib sa vzťahujú povinnosti týkajúce sa cieľa naplnenia podľa odseku 1 a trajektórie plnenia podľa odseku 7. Podrobnosti o povinnostiach každého členského štátu sa určia v dvojstrannej dohode v súlade s prílohou Ib.

5. Členské štáty môžu čiastočne splniť cieľ naplnenia započítaním fyzicky uskladneného a dostupného LNG v zariadeniach LNG, ak sú splnené obe tieto podmienky:

- a) súčasťou plynárenskej siete je významná kapacita zásob LNG, ktorá ročne predstavuje viac ako 4 % priemernej vnútroštátnej spotreby za predchádzajúcich päť rokov;
- b) členský štát uložil dodávateľom plynu povinnosť uskladňovať minimálne objemy plynu v podzemných zásobníkoch plynu a/alebo zariadeniach LNG v súlade s článkom 6b ods. 1 písm. a).

6. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na splnenie priebežných cieľov alebo na zabezpečenie ich splnenia takto:

- a) na rok 2022: ako sa stanovuje v prílohe Ia, a
- b) od roku 2023: v súlade s odsekom 7.

7. Každý členský štát s podzemnými zásobníkmi plynu predloží Komisii na rok 2023 a na nasledujúce roky do 15. septembra predchádzajúceho roka návrh trajektórie plnenia s priebežnými cieľmi na február, máj, júl a september vrátane technických informácií v súhrnnej forme pre podzemné zásobníky plynu na svojom území a priamo prepojené s jeho trhovou oblasťou. Trajektória plnenia a priebežné ciele vychádzajú z priemernej miery naplnenia počas piatich predchádzajúcich rokov.

V prípade členských štátov, ktorých cieľ naplnenia sa zníži na 35 % ich priemernej ročnej spotreby plynu podľa odseku 2, sa priebežné ciele trajektórie plnenia náležitým spôsobom znížia.

Komisia na základe technických informácií, ktoré poskytol každý členský štát, a po zohľadnení posúdenia zo strany GCG prijme vykonávacie akty, ktorými stanoví trajektóriu plnenia pre každý členský štát. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 18a ods. 2. Tieto vykonávacie akty sa prijímú do 15. novembra predchádzajúceho roka, keď to je nevyhnutné, a aj vtedy, ak členský štát predložil aktualizovaný návrh trajektórie plnenia. Tieto akty sú založené na posúdení celkovej situácie v oblasti bezpečnosti dodávok plynu a vývoja dopytu po plyne a jeho ponuky v Únii a jednotlivých členských štátoch a stanovujú sa tak, aby sa zaistila bezpečnosť dodávok plynu a zároveň sa zabránilo zbytočnému zaťaženiu členských štátov, účastníkov trhu s plynom, prevádzkovateľov zásobníkov alebo odberateľov a bez neprimeraného narušenia hospodárskej súťaže medzi prevádzkovateľmi zásobníkov nachádzajúcich sa v susedných členských štátoch.

8. Ak v danom roku členský štát nie je schopný do 1. novembra splniť svoj cieľ naplnenia z dôvodu špecifických technických vlastností jedného alebo viacerých podzemných zásobníkov plynu na svojom území, ako je napríklad výnimočne nízky vŕtačný výkon, tomuto členskému štátu sa umožní splniť jeho cieľ naplnenia do 1. decembra. Členský štát o tom informuje Komisiu do 1. novembra a uvedie dôvody omeškania.

9. Cieľ naplnenia neplatí, ak Komisia vyhlási stav núdze na regionálnej úrovni alebo stav núdze v Únii podľa článku 12 na žiadosť jedného prípadne viacerých členských štátov, ktoré vyhlásili vnútroštátny stav núdze, a to počas trvania takéhoto stavu.

10. Príslušný orgán každého členského štátu nepretržite monitoruje dodržiavanie trajektórie plnenia a pravidelne podáva správy GCG. Ak je úroveň naplnenia v danom členskom štáte o viac ako päť percentuálnych bodov nižšia ako úroveň trajektórie plnenia, príslušný orgán bezodkladne prijme účinné opatrenia na zvýšenie tejto úrovne. Členské štáty o prijatých opatreniach informujú Komisiu a GCG.

11. V prípade podstatnej a trvalej odchýlky členského štátu od trajektórie plnenia, ktorá ohrozuje dosiahnutie cieľa naplnenia, alebo v prípade odchýlky od cieľa naplnenia Komisia po konzultácii s GCG a dotknutými členskými štátmi vydá danému členskému štátu alebo ostatným dotknutým členskými štátom odporúčanie týkajúce sa opatrení, ktoré sa majú ihneď prijať.

Ak sa odchýlka do jedného mesiaca od prijatia odporúčania Komisie výrazne neznižuje, Komisia po konzultácii s GCG a dotknutým členským štátom prijme ako krajné opatrenie rozhodnutie, ktorým stanoví pre dotknutý členský štát povinnosť, aby prijal opatrenia, ktorými sa účinne odstráni odchýlka, prípadne vrátane jedného alebo viacerých opatrení uvedených v článku 6b ods. 1 alebo akéhokoľvek iného opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia cieľa naplnenia podľa tohto článku.

Komisia pri rozhodovaní o tom, ktoré opatrenia prijať podľa druhého pododseku, zohľadní osobitnú situáciu dotknutého členského štátu, napríklad veľkosť podzemných zásobníkov plynu vo vzťahu k domácej spotrebe plynu, význam podzemných zásobníkov plynu pre bezpečnosť dodávok plynu v regióne a akékoľvek existujúce zásobníky LNG.

Vo všetkých opatreniach, ktoré Komisia prijme na odstránenie odchýlok od trajektórie plnenia alebo cieľa naplnenia na rok 2022, sa zohľadní krátky časový rámec na vykonanie tohto článku na vnútroštátnej úrovni, ktorý mohol prispieť k odchýlke od trajektórie plnenia alebo cieľa naplnenia na rok 2022.

Komisia zabezpečí, aby opatrenia prijaté podľa tohto odseku:

- a) neprekračovali rámec toho, čo je potrebné na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu;
- b) nezaťažujú neprimerane členské štáty, účastníkov trhu s plynom, prevádzkovateľov zásobníkov alebo odberateľov.

Článok 6b

Plnenie cieľov naplnenia

1. Členské štáty prijímajú všetky potrebné opatrenia vrátane poskytnutia finančných stimulov alebo náhrady pre účastníkov trhu, aby zabezpečili dosiahnutie povinných cieľov naplnenia stanovených podľa článku 6a. Ak je to možné, členské štáty pri zabezpečení plnenia cieľov naplnenia uprednostňujú trhové opatrenia.

Pokiaľ ktorékoľvek z opatrení stanovených v tomto článku patrí medzi povinnosti a právomoci vnútroštátneho regulačného orgánu podľa článku 41 smernice 2009/73/ES, za prijatie týchto opatrení sú zodpovedné vnútroštátne regulačné orgány.

Opatrenia prijaté podľa tohto odseku môžu zahŕňať najmä:

- a) požiadavku, aby dodávatelia plynu uskladňovali minimálne objemy plynu v zásobníkoch vrátane podzemných zásobníkov plynu a/alebo zásobníkov LNG, tieto objemy sa určujú na základe množstva plynu dodaného dodávateľmi plynu chráneným odberateľom;
- b) požiadavku na prevádzkovateľov zásobníkov, aby svoje kapacity tendrovali účastníkom trhu;
- c) požiadavku, aby prevádzkovatelia prepravnej siete alebo subjekty určené členským štátom nakupovali vyvažovacie zásoby a hospodárili s nimi výlučne na účely vykonávania svojich funkcií ako prevádzkovateľov prepravnej siete a ak je to potrebné, uloženie povinnosti iným určeným subjektom na účely zaistenia bezpečnosti dodávok plynu v prípade stavu núdze uvedenej v článku 11 ods. 1 písm. c);
- d) používanie koordinovaných nástrojov, ako sú platformy na nákup LNG, s inými členskými štátmi s cieľom maximalizovať využívanie LNG a obmedziť infraštruktúrne a regulačné prekážky spoločného využívania LNG na naplnenie podzemných zásobníkov plynu;
- e) používanie dobrovoľných mechanizmov spoločného obstarávania zemného plynu, o uplatňovaní ktorého môže Komisia v prípade potreby vydať usmernenie do 1. augusta 2022;
- f) poskytovanie finančných stimulov účastníkom trhu vrátane prevádzkovateľom zásobníkov, ako sú rozdielové zmluvy alebo poskytovanie náhrady účastníkom trhu za výpadok príjmov alebo náklady, ktoré im vznikli v dôsledku povinností účastníkov trhu vrátane prevádzkovateľov zásobníkov a ktoré nemožno pokryť príjmami;
- g) požiadavku, aby držiteľia uskladňovacej kapacity využívali alebo uvoľňovali nevyužitú rezervovanú kapacitu, zatiaľ čo držiteľ uskladňovacej kapacity, ktorý nevyužíva túto kapacitu, je stále povinný zaplatiť dohodnutú cenu za celé obdobie platnosti zmluvy o uskladňovaní;
- h) prijatie účinných nástrojov na nákup strategických zásob a hospodárenie s nimi zo strany verejných alebo súkromných subjektov, za predpokladu, že takéto nástroje nenarúšajú hospodársku súťaž alebo riadne fungovanie vnútorného trhu;
- i) vymenovanie špecializovaného subjektu, ktorý bude poverený úlohou splniť cieľ naplnenia v prípade, že by sa inak cieľ naplnenia nepodarilo splniť;
- j) poskytnutie zľavy z taríf za uskladňovanie;

k) výber príjmov potrebných na vymáhanie kapitálových a prevádzkových výdavkov súvisiacich s regulovanými zásobníkmi, ako sú tarify za uskladňovanie a osobitný poplatok začlenený do prepravných taríf, a to len z výstupných bodov ku koncovým odberateľom nachádzajúcim sa v tých istých členských štátoch za predpokladu, že vybrané príjmy z taríf nie sú vyššie ako povolené príjmy.

2. Opatrenia prijaté členskými štátmi podľa odseku 1 sa obmedzujú na to, čo je nevyhnutné na dosiahnutie trajektórií plnenia a cieľov naplnenia. Musia byť presne vymedzené, transparentné, primerané a nediskriminačné. Nesmú neprímerane narúšať hospodársku súťaž ani riadne fungovanie vnútorného trhu s plynom ani ohroziť bezpečnosť dodávok plynu iných členských štátov alebo Únie.

3. Členské štáty prijímajú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie efektívneho využívania existujúcej infraštruktúry na vnútroštátnej a regionálnej úrovni v prospech bezpečnosti dodávok plynu. Uvedené opatrenia nesmú za žiadnych okolností blokovať ani obmedzovať cezhraničné využívanie zásobníkov alebo zariadení LNG a nesmú obmedzovať cezhraničné prepravné kapacity pridelené v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2017/459 (*).

4. Pri prijímaní opatrení podľa tohto článku členské štáty uplatňujú zásadu prvoradosti energetickej efektívnosti, pričom stále dosahujú ciele svojich príslušných opatrení v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 (**).

Článok 6c

Dohody o uskladňovaní a mechanizmus rozdelenia zaťaženia

1. Členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu zabezpečia, aby účastníci trhu v danom členskom štáte mali uzavreté dohody s prevádzkovateľmi podzemných zásobníkov plynu alebo inými účastníkmi trhu z členských štátov s podzemnými zásobníkmi plynu. Uvedenými dohodami sa do 1. novembra zabezpečí využitie objemov zásobníkov zodpovedajúcich aspoň 15 % priemernej ročnej spotreby plynu členského štátu bez zásobníkov za predchádzajúcich päť rokov. Ak však cezhraničná prepravná kapacita alebo iné technické obmedzenia neumožňujú členskému štátu bez podzemných zásobníkov plynu plné využitie 15 % objemu týchto zásobníkov, daný členský štát uskladní len technicky možné objemy.

V prípade, že technické obmedzenia neumožňujú splniť členskému štátu povinnosť uvedenú v prvom pododseku a členský štát má povinnosť uskladňovať iné palivá ako náhradu plynu, povinnosť uvedenú v prvom pododseku možno výnimočne splniť rovnocennou povinnosťou uskladňovať iné palivá ako plyn. Technické obmedzenia a rovnocennosť opatrenia preukáže dotknutý členský štát.

2. Odchyľne od odseku 1 môže členský štát bez podzemných zásobníkov plynu spoločne s jedným alebo viacerými členskými štátmi s podzemnými zásobníkmi plynu vytvoriť mechanizmus rozdelenia zaťaženia (mechanizmus rozdelenia zaťaženia).

Mechanizmus rozdelenia zaťaženia musí vychádzať z relevantných údajov z najnovšieho posúdenia rizika podľa článku 7 a musia sa v ňom zohľadniť všetky tieto parametre:

- a) náklady finančnej podpory na dosiahnutie cieľov naplnenia, s výnimkou nákladov na splnenie akýchkoľvek povinností týkajúcich sa strategických zásob;
- b) objemy plynu potrebné na uspokojenie dopytu chránených odberateľov v súlade s článkom 6 ods. 1;
- c) všetky technické obmedzenia, vrátane dostupnej podzemnej uskladňovacej kapacity, technickej cezhraničnej prepravnej kapacity a ťažobného výkonu.

Členské štáty oznámia mechanizmus rozdelenia zaťaženia Komisii do 2. septembra 2022. Ak sa v uvedenej lehote nedospeje k dohode o mechanizme rozdelenia zaťaženia, členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu preukážu, že spĺňajú odsek 1 a náležite o tom informujú Komisiu.

3. Ako prechodné opatrenie členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu, ale ktoré majú podzemné zásobníky plynu uvedené v poslednom zozname projektov spoločného záujmu uvedenom v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869 (***) môžu čiastočne splniť odsek 1 započítaním zásob LNG v existujúcich plávajúcich skladiskách až do uvedenia podzemných zásobníkov plynu do prevádzky.

4. Členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu môžu účastníkom trhu alebo prípadne prevádzkovateľom prepravných sietí poskytnúť stimuly alebo finančnú náhradu za výpadok príjmov alebo za náklady, ktoré im vznikli v dôsledku splnenia ich povinností uskladnenia podľa tohto článku, ak takýto nedostatok alebo takéto náklady nie je možné pokryť príjmami, aby sa zabezpečilo splnenie ich povinnosti uskladňovať plyn v iných členských štátoch podľa odseku 1 alebo vykonávanie mechanizmu rozdelenia zaťaženia. Ak sú stimuly alebo finančná náhrada financované prostredníctvom poplatku, daný poplatok sa nepridelí cezhraničným prepojavacím bodom.

5. Bez ohľadu na odsek 1, ak členský štát má podzemné zásobníky plynu, ktoré sa nachádzajú na jeho území a súhrnná kapacita uvedených zariadení je väčšia ako ročná spotreba plynu daného členského štátu, členské štáty bez podzemných zásobníkov plynu, ktoré majú prístup k uvedeným zásobníkom budú:

- a) zabezpečia, aby do 1. novembra objemy v zásobníkoch zodpovedali aspoň priemernému využitiu uskladňovacej kapacity za predchádzajúcich päť rokov, určenej okrem iného s prihliadnutím na toky počas ťažobnej sezóny za predchádzajúcich päť rokov z členských štátov, v ktorých sa zásobníky nachádzajú, alebo
- b) preukážu, že uskladňovacia kapacita zodpovedajúca objemu, na ktorý sa vzťahuje povinnosť podľa písmena a), bola rezervovaná.

Ak členský štát bez podzemných zásobníkov plynu môže preukázať, že uskladňovacia kapacita zodpovedajúca objemu, na ktorý sa vzťahuje povinnosť podľa písmena a) prvého pododseku, bola rezervovaná, uplatní sa odsek 1.

Povinnosť podľa tohto odseku je obmedzená na 15 % priemernej ročnej spotreby plynu za predchádzajúcich päť rokov v dotknutom členskom štáte.

6. Pokiaľ nie je v prílohe Ib stanovené inak, v prípade podzemných zásobníkov plynu nachádzajúcich sa v jednom členskom štáte, na ktoré sa nevzťahuje odsek 5, ale ktoré sú priamo prepojené s oblasťou trhu iného členského štátu, tento iný členský štát zabezpečí, aby do 1. novembra objemy zásobníkov zodpovedali aspoň priemeru uskladňovacej kapacity rezervovanej na príslušnom cezhraničnom bode za predchádzajúcich päť rokov.

Článok 6d

Monitorovanie a presadzovanie

1. Prevádzkovatelia zásobníkov vykazujú úroveň naplnenia príslušnému orgánu v každom členskom štáte, v ktorom sa nachádzajú dotknuté podzemné zásobníky plynu a v uplatniteľných prípadoch subjektu určenému daným členským štátom (určený subjekt):

- a) na rok 2022: v každom z priebežných cieľov stanovených v prílohe Ia a
- b) od roku 2023: stanovenú v článku 6a ods. 8.

2. Príslušný orgán a v uplatniteľných prípadoch určený subjekt každého členského štátu monitorujú úroveň naplnenia podzemných zásobníkov plynu na svojom území na konci každého mesiaca a výsledky bez zbytočného odkladu poskytujú Komisii.

Komisia môže v náležitých prípadoch vyzvať Agentúru Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER), aby pomohla pri takomto monitorovaní.

3. Na základe informácií poskytnutých príslušným orgánom a v uplatniteľných prípadoch určeným subjektom každého členského štátu Komisia pravidelne podáva správu GCG.

4. GCG pomáha Komisii pri monitorovaní trajektórií plnenia a cieľov naplnenia a vypracúva usmernenia pre Komisiu o primeraných opatreniach na zabezpečenie súladu, v prípade ak sa členské štáty odchyľia od trajektórií plnenia alebo nespĺňajú ciele naplnenia.

5. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na splnenie trajektórií plnenia a cieľov naplnenia a na presadzovanie povinností uskladňovania, ktoré sú pre účastníkov trhu potrebné na ich dosiahnutie, a to aj uložením dostatočne odrádzajúcich sankcií a pokút týmto účastníkom trhu.

Členské štáty bezodkladne informujú Komisiu o opatreniach na presadzovanie prijatých podľa tohto odseku.

6. Ak sa majú vymieňať citlivé obchodné informácie, Komisia môže zvolať zasadnutia GCG vo formáte obmedzenom na ňu a členské štáty.

7. Výmena všetkých informácií je obmedzená na to, čo je nevyhnutné na účely monitorovania súladu s týmto nariadením.

Komisia, vnútroštátne regulačné orgány a členské štáty zachovávajú dôvernú povahu citlivých obchodných informácií prijatých na účely plnenia ich povinností.

(*) Nariadenie Komisie (EÚ) 2017/459 zo 16. marca 2017, ktorým sa stanovuje sieťový predpis o mechanizmoch pridelovania kapacity v plynárenských prepravných sieťach a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 984/2013 (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2017, s. 1).

(**) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

(***) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/869 z 30. mája 2022 o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2009, (EÚ) 2019/942 a (EÚ) 2019/943 a smernice 2009/73/ES a (EÚ) 2019/944 a ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013 (Ú. v. EÚ L 152, 3.6.2022, s. 45).“

3. Článok 7 sa mení takto:

a) Odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. ENTSOG vykoná do 1. septembra 2022 simuláciu scenárov s prerušením dodávok plynu a prevádzky infraštruktúry na úrovni Únie vrátane scenárov dlhodobého prerušenia dodávok z jedného zdroja. Simulácia zahŕňa určenie a posúdenie koridorov pre núdzové dodávky plynu a zároveň identifikuje tie členské štáty, ktoré môžu riešiť zistené riziká, a to aj v súvislosti s LNG. Tieto scenáre prerušenia dodávok plynu a prevádzky infraštruktúry a metodiku pre túto simuláciu vymedzí ENTSOG v spolupráci s GCG. ENTSOG zabezpečí primeranú úroveň transparentnosti a prístup k modelovým predpokladom použitým pri jej scenároch. Simulácia scenárov s prerušením dodávok plynu a prevádzky infraštruktúry na úrovni Únie sa opakuje každé štyri roky, pokiaľ si to okolnosti nevyžadujú v kratších intervaloch.“

b) V odseku 4 sa dopĺňa toto písmeno:

„g) zohľadnením scenárov dlhodobého prerušenia dodávok z jedného zdroja.“

4. V článku 16 sa dopĺňa tento odsek:

„3. Členské štáty zabezpečia, aby povinnosti uskladnenia podľa tohto nariadenia boli splnené využívaním zásobníkov v Únii. Spolupráca členských štátov a zmluvných strán Energetického spoločenstva však môže zahŕňať dobrovoľné dohody o využívaní uskladňovacej kapacity, ktorú poskytujú zmluvné strany Energetického spoločenstva na uskladňovanie dodatočných objemov plynu pre členské štáty.“

5. Vkladá sa tento článok:

„Článok 17a

Predkladanie správ Komisie

1. Komisia do 28. februára 2023 a potom každoročne predloží Európskemu parlamentu a Rade správy, ktoré obsahujú:

- a) prehľad opatrení prijatých členskými štátmi na splnenie povinností týkajúcich sa uskladňovania;
- b) prehľad času potrebného na certifikačný postup stanovený v článku 3a nariadenia (ES) č. 715/2009;
- c) prehľad opatrení požadovaných Komisiou na zabezpečenie súladu s trajektóriami plnenia a cieľmi naplnenia;
- d) analýzu potenciálnych účinkov tohto nariadenia na ceny plynu a potenciálne úspory plynu v súvislosti s článkom 6b ods. 4.“

6. Vkladá sa tento článok:

„Článok 18a

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 (*).

2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).“

7. V článku 20 sa dopĺňa tento odsek:

„4. Články 6a až 6d sa neuplatňujú na Írsko, Cyprus alebo Maltu, pokiaľ nie sú priamo prepojené s prepojenou plynárenskou sieťou ktoréhokoľvek iného členského štátu.“

8. V článku 22 sa dopĺňa tento odsek:

„Článok 2 body 27 až 31, články 6a až 6d, článok 16 ods. 3, článok 17a, článok 18a, článok 20 ods. 4 a prílohy Ia a Ib sa uplatňujú do 31. decembra 2025.“

9. Text uvedený v prílohe k tomuto nariadeniu sa vkladá ako prílohy Ia a Ib.

Článok 2

Zmeny nariadenia (ES) č. 715/2009

Nariadenie (ES) č. 715/2009 sa mení takto:

1. Vkladá sa tento článok:

„Článok 3a

Certifikácia prevádzkovateľov zásobníkov

1. Členské štáty zabezpečia, aby bol každý prevádzkovateľ zásobníkov vrátane akéhokoľvek prevádzkovateľa zásobníkov kontrolovaného prevádzkovateľom prepravných sietí certifikovaný v súlade s postupom stanoveným v tomto článku, a to vnútroštátnym regulačným orgánom alebo iným príslušným orgánom určeným dotknutým členským štátom podľa článku 3 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 (*) (ďalej v každom prípade len „certifikačný orgán“).

Tento článok sa vzťahuje aj na prevádzkovateľov zásobníkov kontrolovaných prevádzkovateľmi prepravných sietí, ktorí už boli certifikovaní podľa pravidiel oddelenia uvedených v článkoch 9, 10 a 11 smernice 2009/73/ES.

2. Certifikačný orgán vydá návrh rozhodnutia o certifikácii pokiaľ ide o prevádzkovateľov podzemných zásobníkov, ktorí prevádzkujú zásobníky s kapacitou nad 3,5 TWh, v prípade ktorých celkový objem v zásobníkoch, bez ohľadu na počet prevádzkovateľov, bol k 31. marcu 2021 a 31. marca 2022 naplnený na úrovni v priemere nižšej ako 30 % ich maximálnej kapacity do 1. februára 2023 alebo do 150 pracovných dní od dňa doručenia oznámenia podľa odseku 9.

V prípade prevádzkovateľov zásobníkov uvedených v prvom pododseku, certifikačný orgán vynaloží svoje maximálne úsilie na vydanie návrhu rozhodnutia o certifikácii do 1. novembra 2022.

V prípade všetkých ostatných prevádzkovateľov zásobníkov certifikačný orgán vydá návrh rozhodnutia o certifikácii do 2. januára 2024 alebo do 18 mesiacov odo dňa doručenia oznámenia podľa odsekov 8 alebo 9.

3. Pri posudzovaní rizika pre bezpečnosť dodávok energie v Únii certifikačný orgán zohľadní akékoľvek riziko pre bezpečnosť dodávok plynu na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni alebo úrovni Únie, ako aj akékoľvek zmiernenie takéhoto rizika, ktoré vyplýva okrem iného z:

- a) vlastníctva, dodávky alebo iných obchodných vzťahov, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť motiváciu a schopnosť prevádzkovateľa zásobníka naplniť podzemný zásobník plynu;
- b) práv a povinností Únie vo vzťahu k tretej krajine, ktoré vyplývajú z medzinárodného práva, vrátane akýchkoľvek dohôd uzatvorených s jednou alebo viacerými tretími krajinami, ktorých zmluvnou stranou je Únia a ktoré sa zaoberajú otázkami bezpečnosti dodávok energie;
- c) práv a povinností dotknutých členských štátov vo vzťahu k tretej krajine, ktoré vyplývajú z dohôd, ktoré dotknutý členský štát uzavrel s jednou alebo viacerými tretími krajinami, pokiaľ sú tieto dohody v súlade s právom Únie, alebo
- d) akýchkoľvek iných osobitných skutočností a okolností prípadu.

4. Ak certifikačný orgán dospeje k záveru, že osoba, ktorá priamo alebo nepriamo kontroluje prevádzkovateľa zásobníka alebo uplatňuje akékoľvek právo vo vzťahu k tomuto prevádzkovateľovi v zmysle článku 9 smernice 2009/73/ES, by mohla ohroziť bezpečnosť dodávok energie alebo základné bezpečnostné záujmy Únie alebo ktoréhokoľvek členského štátu, certifikačný orgán zamietne certifikáciu. Certifikačný orgán môže namiesto toho vydať rozhodnutie o certifikácii za podmienok, ktoré zabezpečia, aby sa dostatočne zmiernili všetky riziká, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť naplnenie podzemných zásobníkov plynu, a za predpokladu, že uskutočniteľnosť podmienok možno v plnej miere zabezpečiť účinným vykonávaním a monitorovaním. Takéto podmienky môžu zahŕňať najmä požiadavku, aby vlastník zásobníka alebo prevádzkovateľ zásobníka previedol riadenie zásobníkov.

5. Ak certifikačný orgán dospeje k záveru, že riziká spojené s bezpečnosťou dodávok plynu nemožno odstrániť pomocou podmienok podľa odseku 4, a to ani požiadavkou, aby vlastník zásobníka alebo prevádzkovateľ zásobníka previedol riadenie zásobníkov, a preto zamietne certifikáciu, musí:

- a) ustanoviť povinnosť vlastníka zásobníka alebo prevádzkovateľa zásobníka alebo akejkoľvek osoby, o ktorých sa domnieva, že by mohli ohroziť bezpečnosť dodávok energie alebo základné bezpečnostné záujmy Únie alebo ktoréhokoľvek členského štátu, aby sa vzdali podielu alebo práv, ktoré majú vo vzťahu k vlastníctvu zásobníka alebo k vlastníctvu prevádzkovateľa zásobníka, a stanoviť v tomto ohľade príslušnú lehotu;
- b) v náležitých prípadoch nariadiť predbežné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby takáto osoba nemohla vykonávať žiadnu kontrolu alebo právo vo vzťahu k tomuto vlastníkovi zásobníka alebo prevádzkovateľovi zásobníkov až do vzdania sa podielu alebo práv, a
- c) stanoviť vhodné kompenzačné opatrenia v súlade s vnútroštátnym právom.

6. Certifikačný orgán bezodkladne oznámi svoj návrh rozhodnutia o certifikácii Komisii spolu so všetkými relevantnými informáciami.

Komisia do 25 pracovných dní po takomto oznámení doručí stanovisko k návrhu rozhodnutia o certifikácii certifikačnému orgánu. Certifikačný orgán zohľadní stanovisko Komisie v čo najväčšej miere.

7. Certifikačný orgán prijme rozhodnutie o certifikácii do 25 pracovných dní od doručenia stanoviska Komisie.

8. Pred uvedením novovybudovaného podzemného zásobníka plynu do prevádzky musí byť prevádzkovateľ zásobníkov certifikovaný v súlade s odsekmi 1 až 7. Prevádzkovateľ zásobníkov oznámi certifikačnému orgánu svoj zámer uviesť daný podzemný zásobník plynu do prevádzky.

9. Prevádzkovatelia zásobníkov oznamujú certifikačnému orgánu každú plánovanú transakciu, ktorá by si vyžadovala opätovné posúdenie ich súladu s požiadavkami na certifikáciu stanovenými v odsekoch 1 až 4.

10. Certifikačné orgány monitorujú nepretržitý súlad prevádzkovateľov zásobníkov s certifikačnými požiadavkami stanovenými v odsekoch 1 až 4. S cieľom opätovného posúdenia súladu začne certifikačný postup v prípade ktorejkoľvek z týchto situácií:

- a) po doručení oznámenia od prevádzkovateľa zásobníkov podľa odseku 8 alebo 9;
- b) z vlastnej iniciatívy, ak majú vedomosť o tom, že plánovaná zmena práv alebo vplyvu na prevádzkovateľa zásobníkov by mohla viesť k nesúladu s požiadavkami odsekov 1, 2 a 3;
- c) na základe odôvodnenej žiadosti Komisie.

11. Členské štáty prijímajú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie nepretržitej prevádzky podzemných zásobníkov plynu na svojich príslušných územiach. Uvedené podzemné zásobníky plynu môžu ukončiť prevádzku len v prípade, ak nie sú splnené technické a bezpečnostné požiadavky alebo, ak certifikačný orgán dospeje k záveru na základe posúdenia a s prihliadnutím na stanovisko siete ENTSOG, že ukončenie by neoslabilo bezpečnosť dodávok plynu na úrovni Únie alebo na vnútroštátnej úrovni.

Ak sa ukončenie prevádzky nepovolí, v náležitých prípadoch sa prijímajú vhodné kompenzačné opatrenia.

12. Komisia môže vydať usmernenia týkajúce sa uplatňovania tohto článku.

13. Tento článok sa neuplatňuje na časti zariadení LNG používané na uskladňovanie.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1938 z 25. októbra 2017 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok plynu a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 994/2010 (Ú. v. EÚ L 280, 28.10.2017, s. 1).“

2. V článku 13 sa dopĺňa tento odsek:

„3. Na kapacitné prepravné tarify a distribučné tarify na vstupných bodoch z podzemných zásobníkov plynu a zariadení LNG a výstupných bodoch do podzemných zásobníkov plynu a zariadení LNG môže vnútroštátny regulačný orgán uplatniť zľavu až do 100 %, pokiaľ a v rozsahu, v akom sa takýto zásobník, ktorý je pripojený k viac než jednej prepravnej alebo distribučnej sieti, nepoužíva na konkurovanie prepojovaciemu bodu.

Tento odsek sa uplatňuje do 31. decembra 2025.“

Článok 3

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 29. júna 2022

Za Európsky parlament
predsedníčka
R. METSOLA

Za Radu
predseda
F. RIESTER

PRÍLOHA

„PRÍLOHA Ia⁽¹⁾“**Trajektórie plnenia s priebežnými cieľmi a cieľ naplnenia na rok 2022 pre členské štáty s podzemnými zásobníkmi plynu**

Členský štát	Priebežný cieľ 1. augusta	Priebežný cieľ 1. septembra	Priebežný cieľ 1. októbra	Cieľ naplnenia 1. novembra
AT	49 %	60 %	70 %	80 %
BE	49 %	62 %	75 %	80 %
BG	49 %	61 %	75 %	80 %
CZ	60 %	67 %	74 %	80 %
DE	45 %	53 %	80 %	80 %
DK	61 %	68 %	74 %	80 %
ES	71 %	74 %	77 %	80 %
FR	52 %	65 %	72 %	80 %
HR	49 %	60 %	70 %	80 %
HU	51 %	60 %	70 %	80 %
IT	58 %	66 %	73 %	80 %
LV	57 %	65 %	72 %	80 %
NL	54 %	62 %	71 %	80 %
PL	80 %	80 %	80 %	80 %
PT	72 %	75 %	77 %	80 %
RO	46 %	57 %	66 %	80 %
SE	40 %	53 %	67 %	80 %
SK	49 %	60 %	70 %	80 %

PRÍLOHA Ib

Spoločná zodpovednosť za cieľ naplnenia a trajektóriu plnenia

Pokiaľ ide o cieľ naplnenia a trajektóriu plnenia podľa článku 6a, Spolková republika Nemecko a Rakúska republika nesú spoločne zodpovednosť za zásobníky Haidach a 7Fields. Presný pomer a rozsah tejto zodpovednosti Spolkovej republiky Nemecko a Rakúskej republiky je predmetom dvojstrannej dohody týchto členských štátov.*

(¹) Táto príloha podlieha pomerným povinnostiam každého členského štátu podľa tohto nariadenia, a najmä podľa článkov 6a, 6b a 6c. V prípade členských štátov, na ktoré sa vzťahuje článok 6a ods. 2, sa pomerný priebežný cieľ vypočíta vynásobením hodnoty uvedenej v tabuľke limitom 35 % a vydelením výsledku 80 %-ami.